

Návštěva soudu 8.11.

Ještě, než jednání začalo jsem si na chodbě všimla zhruba 6 mužů-Romů, kteří vyčkávali na zahájení. Později se k nim připojily ženy i s jejich dětmi a po vyzvání jsme všichni vešli do síně. V soudní síni bylo dohromady něco málo přes 20 osob jako veřejnost, z čehož 17 tvořili blízcí odsouzeného. Během čtení rozsudku jsem se dozvěděla, že 40letý muž po požití alkoholu a následné rozepři, zaútočil doma na svého známého, kterého bodl kuchyňským nožem. S poškozeným doposud neměl důvod k závažným sporům, a i proto byl útok považován za neopodstatněný. Obžalovaný, dle výpovědi svědků, býval po požití většího množství alkoholu běžně agresivní. Napadený muž musel být převezen do nemocnice a následně mu bylo vyoperováno několik poškozených orgánů.

Soud vydal rozsudek o odnětí svobody na 9 let a mj. i nutnost zaplacení výdajů pojišťovně, ve výši téměř milionu korun. Soudce případ označil za „malicherný konflikt řešený nepřijatelným způsobem.“ Následně četl a odůvodnil polehčující okolnosti, které obžalovanému ubraly jeden rok odnětí svobody, z původních 10 let. Mezi polehčující okolnosti zmínil např. upřímně projevenou lítost nad poškozeným, přiznání viny, doposud nebyl odsouzený formálně trestaný, vzorné chování a také spolupráci s organizací Podané ruce na problému s alkoholem.

Při pohledu na zaplněné lavice rodinou obžalovaného jsem si uvědomila své vlastní předsudky vůči Romům, jelikož jsem se cítila nekomfortně aniž bych měla jakýkoliv jiný důvod. Přišlo mi zajímavé, že se soudu účastnily i děti které mohly mít kolem 14-17 let. Tato situace mi dala možnost nahlédnout do romského způsobu života. Základem romské kultury je rodina. Nositelem odpovědnosti není jedinec, jak by se mohlo na první pohled zdát, ale celá rodina (Jakoubek 2012, str.41). Lze proto předpokládat, že vinu za tento čin si v romské komunitě ponese celá širší rodina i přesto, že soudem byl odsouzen pouze muž. Je možné, že rodina pachatele bude v místě jejich bydliště stigmatizována okolím. Vzhledem ke kolektivnímu způsobu žití Romů jsem uvažovala nad tím, zda se celá rodina bude skládat i na dluh vzniklý vůči pojišťovně, jelikož se jedná o nemalou částku. Teoreticky může tento dluh být do budoucna hnacím faktorem pro další kriminální činnost a rodina z již znevýhodněné menšiny bude zatížena i finančně.

Z pohledu symbolického interakcionismu, je v tomto případě možné zkoumat, jak jsou vytvářeny významy prostřednictvím sociální interakce a symbolů. Klíčový sociální symbol zde představuje rodina odsouzeného, která vyjadřuje podporu a kolektivní zodpovědnost za člena rodiny v romské kultuře. Zároveň, přítomnost dětí u soudu je možné vnímat jako předávání symbolických hodnot – loajalita a soudržnost. Mé vlastní předsudky vůči přítomné rodině byly formovány na základě kulturních stereotypů a sociálních symbolů. Georg Simmel, v eseji Cizinec (1997), popisuje cizince jako někoho, kdo je součástí společnosti ale zároveň je vzdálen od původních obyvatel skupiny. Podle této definice je možné jako cizince, vnímat romskou komunitu v České republice. Celý soudní proces představuje symbolický rituál. Soudce, jakožto symbol autority, legitimizuje společenské normy. Jeho zhodnocení konfliktu za malicherný a řešený nepřijatelným způsobem vytváří symbolický odsudek násilí jako nevhodný prostředek k řešení konfliktu.

Zdroje:

Jakoubek, Marek. 2012. „„Romská“ kriminalita – specifika, příčiny, souvislosti". *Anthropologia integra* 3 (1): 39–50. <https://doi.org/10.5817/AI2012-1-39>.

Simmel, G., a M. Petrusek. 1997. *Peníze v moderní kultuře a jiné eseje*. Edice Klas. Sociologické nakladatelství. <https://books.google.cz/books?id=jXQhAAAACAAJ>.